

Haber Grzegorz, Maziarz Bartosz, *Sytuacja młodych ludzi na rynku pracy w województwie opolskim. Wyzwania dla polityki edukacyjnej w Polsce*, [w:] Václavíková Anna, Chmelařová Magdalena (red.), *Udržitelnost rozvoje společnosti a kvalita života: analýzy sociální reality v příhraničí po vstupu do Evropské unie*, Opava 2011.

ISBN: 978-80-7248-696-0

Abstrakt

Tematem naszego wystąpienia i artykułu będzie sytuacja młodych ludzi na rynku pracy. W związku pogarszającymi się perspektywami naszych studentów postanowiliśmy przeprowadzić badania, które umożliwią znalezienie efektywnych środków zaradczych, możliwych do wykorzystania przez uniwersytet. Badania zostały przeprowadzone na próbie 500 osób, studiujących politologię, stosunki międzynarodowe i dziennikarstwo. Są to studenci bardzo aktywni, którzy wyrażają obawy o swoją przyszłość na rynku pracy. Dostępne opracowania i strategie pokazują, iż przyszłość młodych ludzi w Polsce w XXI wieku stanowi wielki znak zapytania. Uczelnia powinna spróbować znaleźć odpowiedź na podstawowe obawy młodych ludzi. Kwestią zasadniczą również pozostaje rola uczelni w kontekście współpracy z partnerami z biznesu oraz organizacji pozarządowych. W szerszym zarysie autorzy przedstawiają możliwe warianty partnerstwa oraz własne propozycje.

Klíčová slova

Młodzi ludzie, bezrobocie, polityka edukacyjna, polityka społeczna

Abstract (anglicky)

The theme of our presentation (and the article) will be the situation of young people in the labor market. Therefore, the deteriorating outlook for our students decided to conduct research that will be enable to find effective remedies, which can be used by the university. Researches were conducted on a sample of 500 people, studying political science, international relations and journalism. These students are very active, who express concern about their future on the labor market. Available studies and strategies to show that the future of young people in Poland in the twenty-first century is a big question mark. The university should try to find an answer to the fundamental concerns of young people. Also crucial is the role of universities in the context of cooperation with partners from business and NGOs. The authors present a broad outline of possible options for partnerships and their own suggestions.

Keywords

Young people, Unemployment, Education policy, Social policy

Sytuacja młodych ludzi na rynku pracy w województwie opolskim. Wyzwania dla polityki edukacyjnej w Polsce

Grzegorz Haber, Bartosz Maziarz

W Polsce, w której stopa bezrobocia we wrześniu 2011 r. wynosiła 11,8%, wydaje się zasadne zbadanie oczekiwań młodzieży akademickiej w odniesieniu do rynku pracy, na którym przyjdzie jej niedługo funkcjonować¹. Warto zauważyć, iż osoby młode wg Międzynarodowej Organizacji Pracy to ludzie w przedziale wiekowym między piętnastym a dwudziestym czwartym rokiem życia². Mając na uwadze potrzebę realizacji strukturalnej polityki edukacyjnej Centrum Aktywizacji Zawodowej Studentów Instytutu Politologii Uniwersytetu Opolskiego (dalej: CZAS) zrealizowało projekt naukowo-badawczy, w ramach którego przebadano prawie 500 osób, w okresie od maja do czerwca 2011 r.³ W artykule Autorzy podejmą próbę analizy sytuacji bezrobotnych na rynku pracy, w kontekście wdrażanego i potencjalnego modelu edukacji w Polsce.

Analiza sytuacji młodych ludzi na rynku pracy w województwie opolskim (ujęcie statystyczne)

W skali całego kraju, ponad 18,5 mln osób aktualnie poszukuje pracy. Wśród ogólnej liczby bezrobotnych w Polsce, ponad 400 tysięcy osób to osoby do 24 roku życia⁴. W miesiącu wrześniu 2011 r., we wszystkich polskich Urzędach Pracy, zarejestrowało się ponad 246 tys. osób. Wśród tej ćwierćmilionowej masy ludzi 89 tys. to osoby do 24 roku życia, co równa się 36,2% wszystkich nowo-zarejestrowanych bezrobotnych. Zatrważającym jest fakt, iż osoby poszukujące pracy tuż po skończeniu szkoły (do 12 miesięcy po ukończeniu edukacji) stanowiły aż 18,2% nowo zarejestrowanych bezrobotnych. Spośród tej grupy, osoby posiadające wykształcenie wyższe (bez rozróżnienia na I i II stopień studiów systemu bolońskiego) i ukończyły szkołę wyższą do 27 roku życia, stanowią 19,9% osób poszukujących zatrudnienia, co równa się niecałemu 9 tys. obywateli. Dla porównania, w analogicznym okresie 2010 r., odsetek ten wyniósł 22,5%⁵.

W województwie opolskim, wg danych z września 2011 r., poziom bezrobocia wynosił 12,2%, co w liczbach bezwzględnych równa się 45 215 osobom⁶. Podobnie jak w całym kraju, na Opolszczyźnie obserwujemy niepokojący wzrost liczby bezrobotnych, w szczególności w grupie wiekowej do 25. roku życia. Młodzież, która nie ukończyła 25 lat, w województwie opolskim stanowi 20,6% ogólnej liczby bezrobotnych i wynosi 9313 osób. W

¹ Główny Urząd Statystyczny, Departament Rynku Pracy, *Miesięczna informacja o bezrobociu rejestrowanym w Polsce we wrześniu 2011 roku*, Warszawa 2011, s. 1.

² International Labour Office, *Global Employment Trends for Youth: 2011 Update*, Geneva 2011, s. 1.

³ Autorski projekt Centrum Zawodowej Aktywizacji Studentów Instytut Politologii UO, zrealizowany w okresie maj-wrzesień 2011r.

⁴ Dokładna liczba bezrobotnych w Polsce, stan na wrzesień 2011 r. wynosiła 18617000 ludzi, w tym 402127 osób do 24 roku życia. Por. Główny Urząd Statystyczny, Departament Rynku Pracy, *Miesięczna informacja o...*, s. 1-2 oraz K. Pawłowska-Salińska, *Młodzi bezrobotni chowają się na studiach*, „Gazeta Wyborcza” 2011, nr 250 z 26 X 2011, s. 1.

⁵ Tamże, s. 2.

⁶ 12,2% jest to o 0,4 punktu procentowego więcej niż ogólny poziom bezrobocia w kraju. Pod względem bezrobocia województwo opolskie plasuje się na 8 miejscu w skali kraju. Por. Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu, *Informacja o sytuacji na rynku pracy wg stanu na dzień 30 września 2011 roku*, Opole 2011, s. 1-3.

analogicznym okresie 2010 r. odsetek ten wynosił 19,4% i równał się 8677 osobom. Wzrost bezrobotnych w tej grupie wiekowej, w porównaniu do września 2010 r., wynosi 1,2 punktu procentowego. Dokładne dane dotyczące bezrobotnych uwzględniające kryteria wieku, wykształcenia oraz stażu pracy, prezentuje poniższa tabela.

Tab. 1. – Podstawowe dane o liczbie bezrobotnych na rynku pracy w województwie opolskim (wrzesień 2011r.)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Liczba bezrobotnych
		Ogółem
Wiek	Razem	45215
	18 - 24	9313
	25 - 34	12504
	35 - 44	8002
	45 - 54	9391
	55 - 59	4612
	60- 64 lata	1393
Wykształcenie	Razem	45215
	wyższe	4798
	policealne i średnie zawodowe	9333
	średnie ogólnokształcące	4660
	zasadnicze zawodowe	12773
	gimnazjalne i niższe	13651
Staż pracy ogółem	Razem	45215
	do 1 roku	6343
	1 - 5	10356
	5 - 10	5747
	10 - 20	6815
	20 -30	5609
	30 lat i więcej	2214
	bez stażu pracy	8131
Bezrobotni w okresie do 12 m-cy od dn. ukoń. nauki wg wykształcenia	Razem	2570
	wyższe	831
	policealne i średnie zawodowe	714
	średnie ogólnokształcące	417
	zasadnicze zawodowe	562
	gimnazjalne i niższe	46

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu, *Informacja o sytuacji na rynku pracy wg stanu na dzień 30 września 2011 roku*, Opole 2011,
http://www.wup.opole.pl/start/index.php?option=com_content&task=view&id=349&Itemid=58 (7 XI 2011 r.)

Z tabeli jasno wynika, iż największe problemy ze znalezieniem zatrudnienia mają osoby z najmniejszym stażem pracy - do 1 roku oraz od 1 do 5 lat, co stanowi kolejno 16% i 22,5% wszystkich bezrobotnych na Opolszczyźnie. Jeżeli przyjrzymy się grupie osób poszukujących pracy w trakcie 12 miesięcy od ukończenia edukacji, to najwyższy odsetek bezrobotnych jest w grupie osób posiadających wykształcenie wyższe (przeszło 32%)⁷.

Polityka edukacyjna w III RP

Sytuacja bezrobocia wśród młodych ludzi nie może dziwić, gdyż stanowi ona przede wszystkim wynik braku odpowiedzi na pytanie o pryncypia rozwoju. W XXI wieku, w którym gospodarka winna być oparta na wiedzy i umiejętnościach w Polsce w dalszym ciągu nie przeprowadzono sumiennej debaty, w celu wypracowania konkretnych mechanizmów. Dotychczas podjęte projekty reformatorskie tj. reforma edukacji z roku 1999 oraz nauki i szkolnictwa wyższego z 2010 i 2011 roku niewiele wniosły w zakresie proponowanych autorskich rozwiązań oraz pomysłów dotyczących polepszenia sytuacji młodych ludzi na rynku pracy.

Na przełomie milenium powszechne stało się traktowanie edukacji w kategorii działalności rynkowej, co miało swoje konsekwencje na wielu polach⁸. Uczniowie i studenci zostali klientami, a szkoły i uczelnie zaczęły świadczyć usługi edukacyjne. Jednakże zdefiniowana edukacja przestaje pełnić funkcje społeczne, a staje się jedną z wielu polityk sektorowych, z których państwo XXI wieku najchętniej by zrezygnowało⁹. Widać to szczególnie w postaci finansowania placówek edukacyjnych, których organem prowadzącym są jednostki samorządu terytorialnego, a państwo swoją rolę postrzega z jednej strony jako dostarczyciela dotacji, a z drugiej wyznacza kryteria nauczania (podstawy programowe) oraz organizuje system egzaminacyjny.

Podstawowym mankamentem systemu edukacji w Polsce jest z całą pewnością zbyt mała troska o jego adresatów tj. uczniów i studentów. Czy szkoła powinna być dla uczniów, czy też uczniowie dla szkoły? W 2011 roku wydaje się, że młodzi ludzie, znajdujący się w systemie edukacji traktowani są często przedmiotowo. Wystarczy wspomnieć o nieprawidłowościach komunikacyjnych, które pojawiły się w momencie ogłoszenia projektu o obowiązkowym uczestnictwie w zajęciach szkolnych dzieci w wieku sześciu lat. Z chwilą objęcia obowiązkiem szkolnym młodszego rocznika, rodzice dzieci wyrazili swój sprzeciw, zwracając uwagę na niedostosowanie szkół na potrzeby sześciolatków. Dyskusja, która toczyła się w polskich mediach, uzmysławia skalę problemu – przede wszystkim w kontekście roli ministerstwa edukacji, jako nadrzędnej instytucji, która ustanawia nowe standardy edukacji, bez przeprowadzenia konsultacji społecznych¹⁰.

Czas spędzany w szkole czy uczelni powinien być wykorzystany w sposób efektywny. Dlatego też warto zadać pytanie o istotę nauczania oraz cele, jakie w ramach realizacji programu nauczyciele wspólnie z uczniami winni osiągnąć. Czy powinniśmy zwracać uwagę na

⁷ Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu, *Informacja o sytuacji na rynku pracy ...*, s. 7.

⁸ M. Boni, *I egalitarnie, i elitarnie*, „Gazeta Wyborcza”, nr 58/2010, s. 22-23.

⁹ Więcej na temat wyzwań, przed którymi stoi polityka edukacyjna w Polsce zob. A. Dziemianowicz-Bąk, *W poszukiwaniu lewicowego modelu lokalnej polityki edukacyjnej*, w: P. Żuk (red.), *O wspólnotcie obywatelskiej w cieniu kapitalizmu*, Warszawa 2010, s. 52-54.

¹⁰

uczniów jako przyszłych pracowników, właścicieli firm czy też bardziej obywateli¹¹? Na ile sfera przygotowania do wypełniania obowiązków zawodowych powinna być obecna na szczeblu szkolnym? Wydaje się, iż na chwilę obecną są to kluczowe pytania, które wymagają szczegółowego omówienia.

Krajowe Ramy Kwalifikacji, wprowadzane do polskiego systemu szkolnictwa wyższego zgodnie z 46. punktem Deklaracji Bolońskiej, przez ministerstwo są traktowane jako *narzędzie podnoszenia jakości kształcenia*¹². Tym samym podjęta została próba określenia zasobu wiedzy, umiejętności oraz kompetencji, które każdy student powinien posiadać, by lepiej poruszać się po rynku pracy. O ile w zakresie wiedzy i umiejętności raczej nie występuje jasna deklaracja wyboru ministerstwa - *obywatel* czy *pracownik* (za wyjątkiem S1A_U06 tj. *wykorzystuje zdobytą wiedzę do rozstrzygnięcia dylematów pojawiających się w pracy zawodowej*), to w przypadku kompetencji sprawa ma się inaczej:

Tabela. 2: Katalog przykładowych umiejętności i kompetencji, wynikających z KRK w naukach społecznych (I stopień studiów)

Numer kodowy	Kompetencje
S1A_K01	Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie
S1A_K02	Potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując
S1A_K03	Potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania
S1A_K04	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu
S1A_K05	Umie uczestniczyć w przygotowaniu projektów społecznych (politycznych, gospodarczych, obywatelskich), uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne)
S1A_K06	Potrafi uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności
S1A_K07	Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy

Źródło: Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego.

Wydaje się, iż w tym miejscu następuje identyfikacja potrzeb po stronie *studenta-pracownika*, a uczelnia zostaje niejako postawiona w roli pośrednika zawodowego lub też

¹¹ Polecamy sięgnąć do ciekawego opracowania tematu niskiej partycypacji społecznej oraz związanej z nią potrzeby edukacji obywatelskiej – R. Riedel, *Problem niskiej obywatelskiej partycypacji w Polsce jako przyczyna nierówności społecznych*, w: J. Klebaniuk (red.), *Oblicza nierówności społecznych*, Warszawa 2007, s. 195-213.

¹² Krajowe Ramy Kwalifikacji, Źródło: <http://www.nauka.gov.pl/finansowanie/fundusze-europejskie/program-operacyjny-kapital-ludzki/krajowe-ramy-kwalifikacji/krajowe-ramy-kwalifikacji/> (dostęp: 8 XI 2011r.)

trenera umiejętności zawodowych¹³. Jednakże obserwując polskie uczelnie wyraźnie widać, iż program może przynieść jedynie połowiczny sukces. Ujęcie systemowe wymaga zaakceptowania również roli otoczenia, które w wydatny sposób wpływa na możliwości podmiotów wewnątrz. W przypadku systemu edukacji bardzo dobrze sytuację zobrazował Zygmunt Bauman, który stwierdził, że *młodzież z pokolenia właśnie wkraczającego, lub szykującego się do wejścia, na tzw. „rynek pracy” była mocno przygotowywana, by wierzyć, że ich życiowym celem jest przebicie i pozostawienie w tyle osiągnięć rodziców i że zadanie to jest jak najbardziej w ich zasięgu. (...) Nic nie przygotowało ich na pojawienie się ciężkiego, niegościnnego i niezyczliwego im nowego porządku, który cechuje się obniżaniem poziomu zarobków, dewaluacją osiągniętych zasług, zamkniętymi drzwiami, niestałością zatrudnienia i trwałym bezrobociem, ulotnością szans i ciągłymi porażkami – nowego świata poronionych projektów, sfrustrowanych nadziei oraz szans jeszcze bardziej dostrzegalnych wskutek ich nieobecności*¹⁴.

Do niedawna wyższe wykształcenie gwarantowało nie tylko pracę, ale również wyższe zarobki¹⁵. Dziś, w konsekwencji redefinicji podstawowych modeli rozwoju istnieje potrzeba przedyskutowania na nowo celów, które winny być realizowane w procesie edukacyjnym.

Studenci w centrum uwagi – analiza jakościowa CZAS-u IP

Centrum Zawodowej Aktywizacji Studentów Instytutu Politologii Uniwersytetu Opolskiego powołane zostało w celu pomocy studentom Instytutu Politologii na rynku pracy. Pracownicy Instytutu Politologii wraz ze studentami wyszukują oferty praktyk, staży, które studenci mogą odbyć już w trakcie studiów. Stopniowe przygotowywanie studentów do przyszłej pracy zawodowej, pomaga nabrać niezbędnego doświadczenia oraz ułatwia wybór późniejszej drogi zawodowej. W celu ulepszenia działalności CZAS przeprowadził ankiety wśród studentów wszystkich lat studiów na kierunkach politologia, stosunki międzynarodowe oraz dziennikarstwo i komunikacja społeczna w Instytucie Politologii Uniwersytetu Opolskiego. Ankiety wypełniło 470 studentów studiów I i II stopnia.

Formularz składał się z 23 pytań, dotyczących przede wszystkim oczekiwań studentów co do przyszłej pracy zawodowej, wynagrodzenia, warunków pracy, odbytych kursów i szkoleń, działalności w organizacjach pozarządowych i kołach naukowych, znajomości języków, chęci pozostania w Opolu po ukończeniu studiów, miejsca pochodzenia, miejsca zamieszkania w Opolu podczas studiów czy też ilości przeczytanych książek w ostatnim roku. W ankiecie znalazły się również pytania dotyczące dotychczasowego funkcjonowania CZAS-u. Studenci oceniali w nich działalność CZAS-u, przyporządkowując w skali od 1 do 10 takie wartości jak organizowanie spotkań z doradcami zawodowymi i

¹³ Dobrze proces ten obrazują słowa Barbary Kudryckiej, minister nauki i szkolnictwa wyższego: *Zmiany pozwolą na to, aby na rynek pracy absolwenci wchodzili nie tylko jako pracownicy, ale także jako przyszli przedsiębiorcy i pracodawcy. Pomoże w tym np. wprowadzanie do programów nauczania przedmiotów z przedsiębiorczości oraz uzupełnianie studiów ścisłych i technicznych o przedmioty z zarządzania czy księgowości.* Źródło: B. Kudrycka, *Zmieniamy system kształcenia*, „Gazeta Wyborcza”, nr 67/2011, s. 8.

¹⁴ Z. Bauman, *O pokoleniu wyrzutków*, Źródło:

<http://www.krytykapolityczna.pl/Opinie/BaumanOpokoleniuwyrzutkow/menuid-1.html> (dostęp: 8 XI 2011r.)

¹⁵ Z. Machelski, *Wprowadzenie do polityki społecznej*, Opole 2005, s. 135 oraz R. Wilkinson, K. Pickett, *Duch równości*, Warszawa 2011, s. 120.

pracodawcami, poszukiwanie praktyk zawodowych, przygotowywanie do tworzenia dokumentów aplikacyjnych, prowadzenie szkoleń i warsztatów, wyszukiwanie i katalogowanie ofert pracy.

Na potrzeby niniejszego artykułu, Autorzy z przeprowadzonych badań, wykorzystają tylko dane dotyczące rynku pracy oraz odbytych praktyk i staży przez studentów.

Spośród studentów, którzy wzięli udział w badaniu, 38% chce pozostać po studiach w Opolu. Podobny odsetek odpowiedzi - 37% - odnosi się do studentów, którzy podczas studiów pracują zarobkowo. Wśród tej grupy studentów, głównym powodem podjęcia pracy jest potrzeba zarobienia pieniędzy - 65% odpowiedzi. Co czwarty student wskazał jako powód podjęcia pracy, chęć zdobycia doświadczenia i kwalifikacji. 10% studentów wskazało inne powody, wskazując np.: miłą atmosferę i przyjaznych ludzi w miejscu pracy. Na kolejne pytanie dotyczące obecnie wykonywanego zajęcia i chęci jego kontynuowania po zakończeniu studiów, aż 76% studentów odpowiedziało, iż nie zamierzają kontynuować obecnej pracy.

Ponad połowa studentów Instytutu Politologii (55%), oceniając swoje szanse na podjęcie zadowalającej pracy zawodowej bezpośrednio po ukończeniu studiów, ma problem z sprecyzowaniem swoich szans na rynku pracy, zakreślając odpowiedź „trudno powiedzieć”. Jako „zdecydowanie duże” i „raczej duże” szanse na podjęcie pracy po studiach określa 15% ankietowanych. Odpowiedzi „raczej małe” i „zdecydowanie małe” udzielił co trzeci ankietowany student.

Jednym z najważniejszych pytań, które wśród studentów wzbudziło duże zainteresowanie, było pytanie o określenie wysokości pensji, która pozwoliłaby studentom na utrzymanie odpowiedniego (subiektywnego) poziomu życia. W podanych sześciu przedziałach wysokości zarobków brutto:

- do 1000 zł,
- 1000 - 1499 zł,
- 1499 - 1999 zł,
- 2000 - 2499 zł,
- 2499 – 2999 zł,
- powyżej 3000 zł

Największy odsetek odpowiedzi przypadło na przedział zarobków pomiędzy 2000 a 2499 zł - 32% ankietowanych. Niewiele mniej studentów - 28% - odpowiedziało, iż satysfakcjonującymi ich zarobkami będzie pensja w wysokości od 2499 zł do 3000 zł. Wynagrodzenie na poziomie powyżej 3000 zł brutto, chciałby otrzymywać co czwarty badany (26% odpowiedzi). Niższą pensję, w wysokości od 1499 zł do 1999 zł, wskazało 13% ankietowanych. Zarobki na dwóch najniższych poziomach (do 1000 zł i od 1000 do 1499 zł), chciałoby otrzymywać 1% studentów.

Pozytywnym zjawiskiem jest fakt, iż studenci Instytutu Politologii, chętnie uczestniczą w kursach i szkoleniach, które mogą poprawić ich sytuację na rynku pracy. W szkoleniach tego typu, wzięło 56% studentów.

W nawiązaniu do powszechnego zjawiska, jakim jest emigracja zarobkowa młodych ludzi na rynki pracy w innych krajach Unii Europejskiej, ankietowani studenci, zostali poproszeni o odpowiedź na pytanie, czy bezpośrednio po zakończeniu studiów planują podjąć pracę poza granicami Polski? Bardzo zadawalającym jest fakt, iż tylko co czwarty

student planuje podjąć pracę poza granicami kraju. Trzy czwarte studentów planuje rozpocząć swoją karierę zawodową w Polsce.

Podobnie do ocen szans na rynku pracy po ukończeniu studiów, opolscy studenci oceniają rolę Instytutu Politologii Uniwersytetu Opolskiego, w kontekście pozytywnego wpływu na zwiększenie konkurencyjności na rynku pracy. Prawie połowa ankietowanych (47%) ma problem z określeniem wpływu Instytutu Politologii na zwiększenie szans na znalezienie zatrudnienia. Zachęcającym do dalszego intensyfikowania pracy w ramach projektu Centrum Zawodowej Aktywizacji Studentów, jest fakt, iż 35% studentów określa wpływ ukończenia studiów w Instytucie Politologii na zwiększenie atrakcyjności na rynku pracy, jako duży i bardzo duży.

Podczas studiów, ponad połowa ankietowanych studentów, odbyła praktyki zawodowe - 53% ankietowanych¹⁶. Wynagrodzenie za praktyki nie jest najważniejszą kwestią, dla studentów Instytutu Politologii, dotyczącą podjęcia praktyk zawodowych. Tylko 6% badanych, warunkuje odbycie praktyk z wynagrodzeniem. Aż 97% studentów, chciałoby odbyć dodatkowe praktyki, jeżeli poprawiłyby one pozycję studenta-absolwenta na rynku pracy.

Podsumowanie

Analizując wyniki badań, możemy śmiało stwierdzić, iż studenci Instytutu Politologii są dobrze przygotowani do wyzwań, jakie stawia przed nimi współczesny rynek pracy w województwie opolskim. Studenci wykazując się rozsądkiem, realnie oceniają swoje szanse i możliwości na rynku pracy. Wysokości pensji, jakie wskazywali opolscy studenci, są w ich zasięgu, biorąc pod uwagę wykształcenie i dobre przygotowanie do wyzwań współczesnego świata oraz warunki jakie stawiają przed młodymi ludźmi pracodawcy. Bardzo dobra znajomość języków obcych (wiodącym językiem obcym wśród opolskich studentów jest język angielski i niemiecki), duża liczba odbytych staży, praktyk, szkoleń a co za tym idzie zdobyte doświadczenie zawodowe, dobrze rokują studentom na przyszłość.

Specyfika regionu opolskiego, będącego swoistym tygłem kulturowym, sprzyja rozwojowi firm międzynarodowych, w których to absolwenci Instytutu Politologii powinni się idealnie odnaleźć. Ciekawym i budującym jest fakt, iż studenci odczuwają więź z Instytutem, w którym studiują. Świadczy to o wysokim poziomie kształcenia oraz dobrej atmosferze panującej w Instytucie Politologii Uniwersytetu Opolskiego.

Mamy nadzieję, iż wyzwania stojące instytucjami, dbającymi o edukację młodych ludzi, będą miały szanse empirycznej weryfikacji właśnie w naszej uczelni. Powołanie do życia specjalnej sekcji, zajmującej się problematyką rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji młodych ludzi, daje szansę znalezienia odpowiedzi na pytania, które Autorzy postawili w artykule.

Polityka edukacyjna w XXI wieku wymaga kompleksowego i zrównoważonego podejścia do problemu bezrobocia. Zdiagnozowanie sytuacji i przeprowadzenie

¹⁶ Badaniem objęci byli również studenci pierwszego roku, co implikuje mniejszy odsetek studentów, którzy odbyli praktyki zawodowe w trakcie studiów, ponieważ zgodnie z regulaminem studiów UO, praktyki zawodowe studenci odbywają w trakcie lub po ukończeniu czwartego semestru studiów (de facto drugiego roku).

ogólnokrajowej debaty będzie nadwyraz pożądane. Autorzy mają nadzieję, iż teza wyartykułowana przez prof. Piotra Żuka niebawem przestanie być aktualna:

Skutki są takie, że generalnie przez minione kilkanaście lat nie pojawili się w polskiej polityce żadni nowi ludzie, a zwłaszcza nowe idee. Trudno dziś wskazać osoby z pokolenia 20- i 30-latków, które chcą i potrafią zmieniać reguły życia politycznego w Polsce. Nie ma takich ludzi. Podobnie jak nie ma tych, którzy jako pokolenie 1968r. powiedzieliby: "BĄDŹ REALISTĄ, ŻĄDAJ NIEMOŻLIWEGO"¹⁷.

¹⁷ P. Żuk, *Uśpione pokolenie*, „Przegląd”, nr 46/2009, s. 31.

Bibliografia

Z. Bauman, *O pokoleniu wyrzutków*, Źródło:

<http://www.krytykapolityczna.pl/Opinie/BaumanOpokoleniuwyrzutkow/menuid-1.html>

(dostęp: 8 XI 2011r.)

M. Boni, *I egalitarnie, i elitarnie*, „Gazeta Wyborcza”, nr 58/2010.

A. Dziemianowicz-Bąk, *W poszukiwaniu lewicowego modelu lokalnej polityki edukacyjnej*, w: P. Żuk (red.), *O wspólnocie obywatelskiej w cieniu kapitalizmu*, Warszawa 2010.

B. Kudrycka, *Zmieniamy system kształcenia*, „Gazeta Wyborcza”, nr 67/2011.

Z. Machelski, *Wprowadzenie do polityki społecznej*, Opole 2005.

K. Pawłowska-Salińska, *Młodzi bezrobotni chowają się na studiach*, „Gazeta Wyborcza”, nr 250/2011.

R. Riedel, *Problem niskiej obywatelskiej partycypacji w Polsce jako przyczyna nierówności społecznych*, w: J. Klebaniuk (red.), *Oblicza nierówności społecznych*, Warszawa 2007.

R. Wilkinson, K. Pickett, *Duch równości*, Warszawa 2011

P. Żuk, *Uśpione pokolenie*, „Przegląd”, nr 46/2009.

Materiały źródłowe

Główny Urząd Statystyczny, Departament Rynku Pracy, *Miesięczna informacja o bezrobociu rejestrowanym w Polsce we wrześniu 2011 roku*, Warszawa 2011.

International Labour Office, *Global Employment Trends for Youth: 2011 Update*, Geneva 2011.

Krajowe Ramy Kwalifikacji, Źródło: <http://www.nauka.gov.pl/finansowanie/fundusze-europejskie/program-operacyjny-kapital-ludzki/krajowe-ramy-kwalifikacji/krajowe-ramy-kwalifikacji/> (dostęp: 8 XI 2011r.)

Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu, *Informacja o sytuacji na rynku pracy wg stanu na dzień 30 września 2011 roku*, Opole 2011.

Wyniki badań, zrealizowanych w ramach projektu naukowo-badawczego Centrum Zawodowej Aktywizacji Studentów Instytutu Politologii UO, zrealizowanego w okresie maj-wrzesień 2011r.